

Kjak

Arne Winthereig

Bergtóra Høgnadóttir

Síggi í aftursvari frá Bergtóru Høgnadóttir, at hon vendir grein míni, sum eitur: “Dagurin eitur 15. september” inn á blokk

Tað er mær ein gáta, hví fullveldisfólk altíð vilja venda øllum inn á blokk. Ríkisfelagsskapurin við Grønland og Danmark er so sera nógv meir enn hasar 600 milliónirnar, vit fáa frá dønnum. Trupulleikin hjá Tjóðveldi og Bergtóru Høgnadóttir er, at hesi ikki hava annað at rættvísgera sín kritikk av ríkisfelagsskapinum. Av berum maktarloysi vilja tey nýta blokk sum umbering fyri ALT.

Bergtóra Høgnadóttir tímir ikki at koma inn um ríkisfelagsskapin og hyggja eftir, hvat hesin gevur føroyingum. Til dømis kunnu føroyingar gjøgnum ríkisfelagsskapin fáa SU gildið uttan mun til, hvar í heiminum vit lesa. So kann Bergtóra Høgnadóttir nokk koma við, at vit hava eina ÚSUN skipan, sum veitir føroyingum stuðul, men henda krevur, at ein hevur søkt um SU stuðul fyrst. Hetta er millum annað nøkur av teimum tingunum, sum Tjóðveldi vil avtaka og harvið avmarka føroyingar, sum ynskja at lesa uttanlands.

Bergtóra Høgnadóttir kemur eisini inn á máttloysið hjá okkum sambandsmonnum. Her standi eg púra spyrjandi, hvussu óseriøs ein løgtingslimur hevur loyvi at vera. Bert tí ein flokkur ynskir annað enn loysing, so hevur hann einki stavnhal. Tað eru nógvir flokkar, sum hava onnur enda-

mál enn loysing. Sambandsflokkurin hevur millum annað, sum stavnhal, at føroyingar skulu varðveita sítt høga livistøði. Vit hava víst á, hvussu hetta kann gerast gjøgnum ríkisfelagsskapin.

Tjóðveldi vil hava loysing, men hevur ongantið víst føroyingum, hvussu hetta skal fíggjast. Tjóðveldi hevur ongantið víst á, hvussu vit fíggja eina loysing frá ríkisfelagsskapinum. Hvussu verða lestrar-møguleikarnir fram eftir aftan á loysing, og hvussu verður heilsuviðgerðin aftan á loysing. Tá ein flokkur ikki kann kvittera fyri, hvussu hesin ynskir at fremja aðalmál sítt, tá er hann máttleysur.

Tað vísir eisini desperatiónina í aftursvarinum hjá Bergtóru Høgnadóttir, har hon vil skýra meg sum ungling. Hetta síggi eg ikki sum eitt positivt heiti. Hetta má merkja, at Bergtóra hevur tørvað at misskreditera meg sum persón fyri at fáa síni argumentir ígjøgnum. Haldi at Føroya fólk eru betri vitandi enn at søkka niður á støðið hjá Bergtóru Høgnadóttir.

Tað kann væl vera, at Tjóðveldi vil halda fast í 14. September 1946, men vit í Sambandsflokkinum vilja, í mun til Tjóðveldi, í komandi valstríði, arbeiða við dagsins avbjóðingum fyri fólksins besta.

Jógvan við Keldu

Einar sosialistiskar Føroyar

Tá fyrbrigdi og gerandisdagurin verða vend á høvdið sum t. d. “skattalætti verður givin” og “lestrarstuðul verður tiki” og allir føroyingar eiga fiskatilfeingið.

Tað kann leiða land í óføri, um tað, ið sagt verður av politikarum og journalistum, bara verður tikið upp sum eini “sannleikin”!

Vit hoyra dagliga t.d., at tá vinnulívsfólk gerast peningasterk, geva arbeiði til hópin av hondum, er tað tí, at tikið verður frá teimum, sum gerast fátæk. So einfalt er hetta ikki. Kanningar vísa tvørturímóti, at har sum sterk vinnulívsfólk eru, sum fáa loyvi at virka í frælsi, eru tey fátæku 10 ferðir ríkari, enn har landið skal skipa viðurskiptini.

Munur á sosialismu og kapitalismu

Vit kunnu spyrja, hvussu ber tað til, t.d. tá Týskaland var býtt upp í tvey, við fólk av somu mentan og somu evnum, Eysturtýskaland fall saman, Vesturtýskaland

gjørdist av ríkastu londum í heiminum. Tá Korea fór í tvey sást blóðfataka Norðurkorea, meðan frælsa Korea ídag er av heimsins framkomnu og ríku londunum?

Ein skemtisøga, tó eitt sindur sigandi: “Ein sovjetbúgvi, polakkur og ameriku-maður skuldu hava fund. Sovjetborgarin var ov seinur. Tá hann kom segði hann, at hann hevði staðið í bíðirøð, fyri at keypa kjøt. Tá spyr polakkurin, “Hvat er kjøt”? Samstundis sum ameriku-maðurin snýr sær á og spyr: “Hvat er ein bíðirøð”?

Uttan beinleiðis at samanbera Føroyar við hesi lond, so siggjast í sjónarringinum álvarsligir tendensir, tí politiski myndugleikin alt meiri leggur seg úti at stýra og taka teppið undan vinnulívnum, við ágangi við ráðgevandi almennum stovnum.

Ágangur frá vinstru og frá sokallaðum “liberalismum”

Nakað herfyri hevði eg grein um beinleiðis ágangin á

vinnulívið, sum Tjóðveldið, Sambandsflokkurin, Javnaðarflokkurin og nýggi Framsókn framdu á frælsa vinnulívið í samband við tøkuna av tilfeingisgjaldi, fyri at fáa meiri pening til endaleysan øktan almennan rakstur. Hetta fyri at billa fólk inn, at teir ið framdu risastóru iløgurnar, ikki skulu hava meiri rætt, enn vit onnur.

Hesin ágangur kemst sjálvsagt eisini av prátinum hjá politikara og journalisti.

Onkur av donsku politikarunum tók til, nú uppundir valið: “Sjálvandi gerast vit øll meiri lík um Mærsk McKinney Møller við sínum flytir av landinum, men ikki júst meiri rík.

Er málbrúkið málrættað

Okkurt dømi kann eisini takast av handahógv. Sagt verður, at “nú verða skattalættar givnir”. Málbrúkið er móguliga málrættað. Politikari gevur ikki skattalætta. Tað ein vinnur frá arbeiðsgevara eigur hann 100%, síðani

tekur t.d. – við lóg – land og kommunu skatt. At tikið verður minni frá borgaranum, er ikki nakað landið gevur!

Seinastu árin sigst, at “landið tekur lestrarstuðul frá okkum”, tá stuðulin lækkar í lítlan mun. Lestaruðul er ikki nakað tú pr. definisjón eigur, men er nakað landið og fólkkið gevur tær. At tú so fært minni okkurt árið, er sanniliga ikki, at landið “tekur stuðul frá tær”, men tú fært bara eitt sindur minni í stuðuli frá landi og fólkki.

Hesi tvey bert fyri at vísa, hvussu vit hava vant okkum við, at vent verður á høvdið.

At vit í lötuni fáa einar meiri sosialistiskar Føroyar, er ongin ivi í, tað vísir almenni raksturin, lutfalsliga øktu almennu lønarútreiðslurnar, ágangurin á vinnulívið og sjálvur hugburðurin.

Gunvør Balle

Hvat bagir?

Er tað nøkur skomm at ynskja frælsi og sjálvstýri fyri sítt land? At ynskja at vit sum fólk og tjóð gerast sjálvbjargin? Skal eg hokna í kongunum, og góðtaka at hetta er bert góðvarin, fjarur romantikkur, sum onki hald hevur í veruleikanum?

Alla aðra staðni verða frælisstríð fagnað og rópt tað ediligasta stríðið, nakað fólk kann fara ígjøgnum. Vit syngja við Afzelius um Juanita og frælisstríð spaniumanna móti einaræðinum. Vit lyfta hattin fyri

íslendingum, sum megnaðu tað. Vit gleddust við eysturvepearum tá Jarntjaldið fall og domino-brikkarnir av londum, sum í áratíggjur vóru kroystir í sovjetiska jarnnevanum, reistust ein fyri og annar eftir og lýstu seg sjálvstøðug. “Declare independence”, eru boðini frá íslendsku Bjørk, í sangi sínum til okkara, sum rungar fyri deyvum oyrum.

Allar heimssøgubøkur eru á tremur við frælisstríðum - lítil sum stór lond, sum endiliga reisa seg og kasta

fjotrandi hjálanda hamin av sær, og taka ábyrgd av egnari framtíð. Og altíð eru vit í parti við teimum, ið tordu at taka stríðið móti yvirvaldinum, óansæð um tey megnaðu tað ella ei.

Men bara ikki í Føroyum. Nei, VIT megna tað ikki. Gakk vekk, tig! Tað gongur aldrin! Hvørjum skulu vit liva av?

Hetta er ein andsøgn av teimum heilt stóru.

Hvat hendi í mentalu frælsis evolusjónini hjá føroyska fólkinum? Varð eitt lið lopið um? Eru vit the missing

link, tá tað snýr seg um grundleggjandi frælsistrongdina, sum er ein náttúrukraft í so at siga øllum øðrum heimsins londum og fólki, ið hava livað undir øðrum valdi?

Hví skulu frælsissinnaðir føroyingar kenna seg noyddar at verja síni sjónarmið yvirfyri egnum landsmonnum - og aftur og aftur greiða frá, hví vit halda, at hesum eiga vit eisini at stríðast fyri hjá okkum? Hvør er munurin á okkara landi og øllum øðrum londum, ið hava barst fyri tjóðarfrælsi?